

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at der for nogle processkridts vedkommende tillige foreslås regler om udeblivelses- og/eller præklusionsvirkning, jf. de foreslåede §§ 360 og 358 og bemærkningerne til disse bestemmelser.

Stk. 3 giver retten mulighed for at bestemme, at forberedelsen skal genoptages, og svarer til den gældende § 358. Ligesom efter den gældende regel medfører en genoptagelse af forberedelsen ikke, at en indtrådt præklusion bortfalder. En udtrykkelig regel herom (som i det gældende § 358, 2. pkt.) er efter formuleringen af den foreslåede § 358 om præklusion overflødig. Noget andet er, at hvis der er grundlag for at genoptage forberedelsen, vil der undertiden også være grundlag for at tillade, at en part fremkommer med nyt processtof trods indtrådt præklusion.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2.1 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 357

Den foreslåede bestemmelse angår endelige påstandsdokumenter og sammenfattende processkrifter.

Stk. 1 svarer med redaktionelle ændringer til den gældende § 356 a, stk. 1, om endelige påstandsdokumenter. Regler svarende til de gældende bestemmelser om udeblivelsesvirkning og præklusion, jf. den gældende § 356 a, stk. 2 og 3, er medtaget i de respektive regler om udeblivelse og præklusion, jf. de foreslåede § 360, stk. 5, og § 358, stk. 5.

Det foreslås at bevare betegnelsen endelige »påstandsdokumenter«, skønt betegnelsen ikke er ganske præcis, idet påstandsdokumentet, som det fremgår af lovens ordlyd, ud over påstanden også skal indeholde partens anbringender og en angivelse af de dokumenter, som parten vil påberåbe sig, og de beviser, som agtes ført under hovedforhandlingen.

Stk. 2 giver som noget nyt retten mulighed for at opfordre parterne til før hovedforhandlingen inden en frist, som retten har fastsat, at indlevere et sammenfattende processkrift. Parterne er frit stillet med hensyn til, om de vil efterkomme opfordringen.

Retten kan imidlertid i forbindelse med en opfordring til at indlevere et sammenfattende processkrift samtidig pålægge parterne at indlevere et endeligt påstandsdokument, såfremt der ikke indleveres et sammenfattende processkrift. Herefter vil den part, der hverken indleverer et sammenfattende processkrift eller et endeligt påstandsdokument, blive betragtet som udeblevet, såfremt udeblivelsesvirkning er tilkendegivet.

Udarbejdelse af sammenfattende processkrifter vil navnlig være relevant i lidt større eller mere indvikle-

de sager. I enkle sager vil det ikke være ressourcemæssigt forsvarligt at opfordre parterne til dette ekstra arbejde.

Kun parter, som er repræsenteret af en advokat, eller som i øvrigt er i stand til at udarbejde et sammenfattende processkrift, bør opfordres hertil. Advokatpålæg efter retsplejelovens § 259, stk. 2, bør ikke anvendes, blot fordi en part ikke er i stand til at udarbejde et sammenfattende processkrift i en sag, hvor det i øvrigt ville være formålstjenligt.

Et sammenfattende processkrift skal indeholde de samme elementer som et endeligt påstandsdokument og bør derudover i reglen indeholde en uddybende redegørelse for vedkommende parts anbringender eller de vigtigste af disse. Er der ikke tvist om sagens faktiske omstændigheder, kan der kort redegøres for de mest centrale omstændigheder, men i øvrigt er det ikke nødvendigt at fremkomme med bemærkninger herom. Er der tvist vedrørende sagens faktiske omstændigheder, kan der redegøres for vedkommende parts standpunkt og for de forklaringer og dokumenter, herunder eventuelle skønserklæringer eller sagkyndige erklæringer, som påberåbes til støtte herfor. I forbindelse med redegørelsen for de enkelte juridiske anbringender eller underanbringender kan der henvises til de domme og den litteratur, som påberåbes, eller til de domme og litteratursteder, som anses for vigtigst.

Endelige påstandsdokumenter og sammenfattende processkrifter bør som udgangspunkt i givet fald indleveres af begge parter samtidig senest 14 dage før hovedforhandlingen. Retten kan imidlertid fravige dette udgangspunkt, hvis den konkrete sags omstændigheder taler derfor, herunder eventuelt således at sagsøgerens og sagsøgte's endelige påstandsdokumenter eller sammenfattende processkrifter ikke indleveres samtidig.

Stk. 3 og 4 bygger på det gældende § 365, stk. 3, om fremsendelse af (yderligere) kopier af de udvekslede processkrifter og af de påberåbte dokumenter. Da fremsendelse skal ske før hovedforhandlingen, foreslås reglerne placeret i retsplejelovens kapitel 33 sammen med reglerne om endelige påstandsdokumenter og sammenfattende processkrifter, der ligeledes skal fremsendes før hovedforhandlingen.

I stk. 3 foreslås det, at fremsendelse af kopier af de udvekslede processkrifter og af de dokumenter eller dele af dokumenter, der agtes påberåbt, skal ske i alle sager, der behandles med flere juridiske dommere eller under medvirken af sagkyndige dommere. I dag gælder et sådant krav alene i landsretssager, men med muligheden for kollegial behandling i byretten og